

Actualisering, hertaling of interpretatie van

De rijke jongeling

Matteüs 19, 16-22

Een uitgave van Catechesehuis

Huis voor spiritualiteit en geloofsbeleving

Inhoud

Wat mag je verwachten?		3
Bijbeltekst: De rijke jongeling (Matteüs 19, 16-22)		4
1. De Bont May	Turnhout	5
2. Geeraerts Luk	Mariakerke	7
3. Manusiwa Lesley	Leeuwarden (NL.)	8
4. Peeters Daisy	Ramsel	9
5. van de Glind Hans	Lelystad (NL.)	11
6. Van der Cruysen Koen	Oostrozebeke	13
7. Veenbrand Eke	Kortrijk	14
8. Verschoore Aäron	Mesen	16
9. Vitulo Veronique	Sint-Niklaas	18
10. Wuyts Jan	Bijgem	20

Wat mag je verwachten?

Catechesehuis, een huis voor spiritualiteit en geloofsbeleving, publiceerde een poos geleden een oproep: Voelt u zich geroepen om een religieus verhaal te schrijven? Kruip dan in je pen en neem deel aan de wedstrijd 'Beste religieus verhaal'.

Een van de opdrachten luidde concreet: actualiseer de Bijbeltekst 'De rijke jongeling' (Mt. 19, 16-22),

Uit de ca. dertig antwoorden zijn 10 inzendingen geselecteerd: niet enkel actualisaties, ook interpretaties en hertalingen.

De Bijbel is ontstaan in een heel andere tijd en cultuur dan de onze. Door de eeuwen heen wordt de afstand en de kloof steeds groter, vandaar het belang om de teksten te actualiseren en te plaatsen in onze tijd of ze te hertalen of te interpreteren met als doel het oude verhaal op een nieuwe manier te verstaan.

We hebben gekozen voor een bekend verhaal uit het Nieuwe Testament: de rijke jongeling. Een rijke man komt naar Jezus toegesnel met de vraag hoe hij het eeuwig leven kan verwerven. Jezus richt de vraag weg van de man, naar God, en ontwijkt in eerste instantie de vraag. De man sprak Jezus aan met 'Goede Rabbi', maar enkel God is goed en kan daarom oordelen wie goed heeft gedaan en wie niet. De man die altijd alle geboden heeft onderhouden en zich aan de wet heeft gehouden, blijft doorvragen omdat hij zich tekort voelt schieten in zijn geloof en Jezus lijkt echt geloof in de man te bespeuren. Waarop hij antwoordt dat de man al zijn bezittingen achter moet laten, omdat ze hem blind maken voor God en hem beletten Jezus te volgen. De man is echter te veel gebonden aan zijn bezittingen en druipt uiteindelijk af omdat hij zich niet in staat voelt dit te doen.

We hopen dat deze bundel mag bijdragen om dit Bijbelverhaal zo goed mogelijk te verstaan en te doorgronden en dat jij er ook door geboeid wordt.

Bernard Lenaerts

Namens Catechesehuis

Een huis voor spiritualiteit en geloofsbeleving

De rijke jongeling (Matteüs 19, 16-22)

Willibrordvertaling

Toen kwam er iemand naar Jezus toe die zei: 'Meester, wat voor goeds moet ik doen om het eeuwig leven te krijgen?'

Maar Hij zei: 'Waarom stelt u Mij die vraag over het goede? Eén is er goed. Als u het leven wilt binnengaan, houd u dan aan de geboden.'

'Welke?' vroeg hij.

Jezus zei daarop: 'Niet doden, geen echtbreuk plegen, niet stelen, niet vals getuigen, uw vader en uw moeder eren, en uw naaste beminnen als uzelf.'

De jongeman antwoordde Hem: 'Aan dat alles heb ik mij gehouden. Wat ontbreekt mij nog?'

Jezus zei: 'Als u onverdeeld goed wilt zijn, ga dan uw bezit verkopen en geef het aan de armen, en u zult een schat hebben in de hemel. Kom dan terug om Mij te volgen.'

Toen de jongeman dat woord hoorde, ging hij verdrietig weg, want hij had veel bezittingen.

Een antwoord kan zo simpel zijn

Met lood in mijn schoenen stapte ik binnen in het klaslokaal.

Ik had al een schietgebedje geschoten: “Jezus, sta me bij. Blijf bij mij, zij aan zij.”

Ik had een toets overwogen om te zien wat ze van vorige les hebben onthouden, maar door het tumult in de groep was er weinig om te bevragen.

Ik had ook een film achter de hand ...

Toen kwam Tino naar me toe en vroeg recht op de vrouw af: “Mevrouw, wat vindt u van onze klas?”

24 paar ogen keken mij uitdagend aan.

Daar stond ik met mijn mond vol tanden, die nog net niet klapperden.

Met alle techniekjes om ‘rustig’ te blijven die ik kende, lukte het me om vooraan in de klas te geraken. De leerlingen gingen met veel lawaai zitten. Ik voelde het ... Ze wilden mij op de proef stellen. Ik zette mij op de rand van een bank, haalde diep adem en stamelde: “Jullie zijn een groep jonge mensen die rijkelijk van het leven willen genieten. Dat is niet gemakkelijk, want soms ben je te rijk.”

Tino keek me aan en vroeg: “Te rijk?”

Als door een wesp gestoken kwam ik op het idee om het verhaal te vertellen van de jongeling die Jezus wel wilde volgen en alle wetten gehoorzaamde, maar moeite had met alles te verkopen en het geld aan de armen te geven.

Het werd even stil in de klas.

Daarom stelde ik de vraag: “Welke vragen roept dit verhaal bij jullie op?”

Ik liet de ideeën als een waterval over mij heen komen:

Wat is rijk? Als je alles kan kopen wat je wil?

Wat is arm? Als je geen eten kan kopen?

Wat als je wel geld hebt om eten te kopen, maar niet om alles te kopen wat je wil?

Durf ik de zekerheid van geld loslaten?

Ik moet toch voor mezelf kunnen zorgen.

Kan ik zo maar vertrouwen dat alles wel goed komt als ik Jezus volg?

Is geloven in Jezus voldoende om te overleven?

Kan je Jezus niet volgen zonder al je rijkdom op te geven?

Moet je arm worden om Jezus te kunnen volgen?

Met geld kan je toch veel gemakkelijker mensen gelukkig maken of de wereld mooier?

...

Tot Tino ineens zei: “Hé mannen, geld maakt niet gelukkig, maar het is wel handig om in deze wereld het goede te doen en mensen gelukkig te maken, toch?”

En ik dacht: “De jeugd van tegenwoordig, ze zijn jong en ze willen ... een gelukkige wereld!”

May De Bont – Turnhout

De rijke jongeling

Jeruzalem 2014, de grote synagoge!

De bekende rabbi Joshua zou een voordracht houden. Hij zou spreken over hoe het leven zinvoller en nuttiger in te vullen.

Gewapende soldaten controleerden op mogelijke terroristen.

Al weken van tevoren prijkte zijn foto op alle hoeken en pleinen van de stad. Niemand kon er naast kijken. Uit alle landstrekken van Israël stroomden de geïnteresseerden toe.

De synagoge begon zich stilaan te vullen. Niet allen zouden plaats hebben. De organisatoren hadden op het plein voor de synagoge een groot scherm laten opstellen, opdat iedereen de prediker zou kunnen zien en horen.

Een glanzend donkerblauwe BMW liet zich zachtjes uitbollen en parkeerde zich op een voorbehouden plaats vlak voor de synagoge. Een jonge yuppie in een keurig en smetteloos pak stapte gezwind uit de dure limousine. Een gelukzalige glimlach speelde om zijn mond toen hij merkte hoe meerderen hem met een bewonderende en ook wel wat afgunstige blik volgden.

Ja, het geluk was hem in de schoot geworpen en hij had het gemaakt in zijn nog maar jonge leven. Hij was een geliefd en gerespecteerd CEO. Hij zat goed in de slappe was en de beursnoteringen deden het bijzonder goed. Iedereen wou hem te vriend hebben en de functionarissen en politici wilden hem maar al te graag voor hun kar spannen. Hij had werkelijk alles om tevreden te zijn. En toch was hij niet onverdeeld gelukkig. Hij had continu de indruk dat iets hem ontbrak.

Hij had een vipplaats gereserveerd, op de eerste rij. Hij voelde terloops of zijn keppeltje goed zat en gaf nog even een korte ruk aan zijn zijden stropdas. Dagenlang had hij getwijfeld. Zou hij gaan, zou hij niet gaan? Maar ten slotte had hij de knoop doorgehakt.

Die leermeester intrigeerde hem. Hij had er al veel over gehoord, maar hem nog nooit persoonlijk gehoord, laat staan gesproken. En nu stond hij oog in oog met hem. Zijn doordringende maar zachtmoedige ogen keken hem uitnodigend aan. Een onbestemd gevoel bekwam hem.

Rabbi Joshua had zijn betoog afgerond. Meerdere toehoorders keerden teleurgesteld huiswaarts; ze hadden iets anders verwacht. Anderen bleven nog wat onder elkaar napraten over de zin of de onzin van wat ze hadden gehoord.

De jongeman had genoten van het exposé van de meester. Het was bijzonder boeiend, ja zelfs fascinerend geweest. Maar hij had hem niet direct iets kunnen bijbrengen wat hij al niet wist en hij had geen antwoord gehad op de vraag die hem bedrukte. Op dát vlak was hij wel wat ontgoocheld.

Wat moest hij doen? Er stond geen vragenronde op het programma.

Plots voelde hij dat de rabbi naast hem stond. Heel even schrok hij, wist hij niet direct wat te zeggen, doch weinig later kwam die lang onderdrukte vraag: "Meester, wat moet ik doen om een voldaan en gelukzalig leven te hebben?"

De rabbi keek hem belangstellend aan.

"Mijn waarde vriend," zo sprak de meester, "als je een bevredigend leven wilt, dan geef ik je de raad een goede en lucratieve baan te zoeken, een prettige en ongedwongen vriendenkring op te bouwen, een minzame en welwillende vrouw te zoeken, op een amicale wijze om te gaan met jouw collega's ..."

Maar nog voor de meester was uitgesproken, viel hij hem al in de rede: “Maar dat heb ik en dat doe ik al. Wat kan ik dan nog meer doen?”

Even leek de meester in gedachten verzonken, doch toen kwam zijn verrassend antwoord: “Geef uw bezit aan de armen, en volg mij.”

De jongeman werd lijkbleek. Zomaar alles weggeven? Geen denken aan. Ontdaan stapte hij naar buiten, startte zijn wagen en reed ontgoocheld huiswaarts. Een voldaan leven was voor hem niet weggelegd. Zijn rijkdom stond dit in de weg.

Misschien zijn ook wij daarnaar op zoek en is er ook in óns leven iets wat ons daarbij hindert. Het kan ambitie zijn of rijkdom, het kan hoogmoed zijn, het kunnen andere belemmeringen zijn, het kan zelfs armoede zijn.

Vergeet dit alles. Om een voldaan en verzadigd leven te hebben – nu of later – is maar één zaak nodig: Volg Jezus!

Luk Geeraerts – Mariakerke

De rijke jongeman

[16] Toen kwam er iemand naar Hem toe die zei: 'Meester, wat voor goeds moet ik doen om het eeuwig leven te krijgen?'

[17] Maar Hij zei: 'Waarom stelt u Mij die vraag over het goede? Eén is er goed. Als u het leven wilt binnengaan, houd u dan aan de geboden.'

[18] 'Welke?', vroeg hij. Jezus zei daarop: 'Niet doden, geen echtbreuk plegen, niet stelen, niet vals getuigen,

[19] uw vader en uw moeder eren, en uw naaste beminnen als uzelf.'

[20] De jongeman antwoordde Hem: 'Aan dat alles heb ik mij gehouden. Wat ontbreekt mij nog?'

[21] Jezus zei: 'Als u onverdeeld goed wilt zijn, ga dan uw bezit verkopen en geef het aan de armen, en u zult een schat hebben in de hemel. Kom dan terug om Mij te volgen.'

[22] Toen de jongeman dat woord hoorde, ging hij verdrietig weg, want hij had veel bezittingen.

De egotripper

16. En zo kwam er een jongen op mij aflopen, en vroeg mij: 'Hee jij, wat moet ik doen om populair te worden? Ik wil een status!'

17. Ik vertelde hem: 'En jij denkt dat dat je gaat lukken? Niemand lukt het zomaar om populair te worden, slechts een paar. Maar vooruit, als jij dat echt zo graag wilt? ventje, dan zal ik je eens wat vertellen.'

18. 'Maar wat heb je te zeggen dan? Je maakt me nieuwsgierig', zegt de jongen.

'Luister, je moet niet anderen onderuit halen om er zelf beter van te worden, daar win je geen respect mee. Behandel meisjes goed, en wees geen player. Wees jezelf, kopieer geen anderen (steel niet de stijl van anderen).

Lieg ook niet, mensen zullen je niet meer vertrouwen, dat is het laatste wat je wilt.

19. Heb ook respect voor je ouders, en behandel anderen gelijk, racisme kan men niet waarderen kerel.'

20. 'Maar dit krijg ik al mee van jongs af aan; wat mis ik dan nog?'

21. 'Wil je echt populair zijn? Geef eens minder om jezelf en denk eens aan anderen! Jouw status moet niet het belangrijkste zijn, plaats anderen eens boven jezelf!'

22. Hij slaakt een diepe zucht, en kijkt me een beetje verwaand aan. Hij keert me de rug en loopt weg, nog steeds gaf hij meer om zichzelf dan om een ander, mij onder andere.

Lesley Manusiwa – Leeuwarden (NL.)

Opmerking voor het lezen: onderstaande verhaal is geschreven op het niveau van kinderen met een leeftijd van 9 tot 12 jaar.

De rijke jongen

Dit verhaal gaat over Viktor. Viktor is elf jaar en woont samen met zijn ouders in een prachtige villa in een klein landelijk dorpje. In de villa heeft Viktor zijn eigen speelkamer met daarin al het speelgoed dat hij maar wil. Zo heeft hij een iPhone, een iPad, een PlayStation, een eigen computer en allerlei computerspelletjes. Elke dag kan je Viktor in de speelkamer vinden terwijl hij een of ander computerspel aan het spelen is. En als er iets nieuws uitkomt, dan hoeft Viktor het maar aan zijn ouders te vragen en de volgende dag staat het al in zijn speelkamer, ongeacht hoe duur het is. Ja, Viktor voelt zich best wel gelukkig tussen al zijn dure speelgoed.

Ook op school heeft Viktor het goed. Hij gaat naar de plaatselijke dorpsschool en heeft daar veel vrienden. Hij behaalt goede resultaten en tijdens de speeltijden kan hij met zijn klasgenoten honderduit praten over de nieuwste iPhone en over de computerspelletjes die ze spelen. Viktor voelt zich dus best wel gelukkig in zijn leven.

Bij Viktor in de klas zit ook Pieter. Pieter is dit schooljaar naar het dorp van Viktor verhuisd. Toch is Pieter niet zoals Viktor en zijn klasgenoten. Hij komt namelijk niet uit een rijk gezin. Integendeel, de papa van Pieter is net ontslagen en de mama van Pieter werkt maar drie dagen per week. De ouders van Pieter hebben het dus echt niet breed. Daarom draagt Pieter ook geen merkkledij, maar goedkope T-shirts en broeken. En computerspelletjes heeft hij thuis ook niet. Pieter speelt met eenvoudig speelgoed, zoals een bal of knikkers, of met materiaal dat hij in de tuin op het dorpspleintje vindt. Hij heeft wel een computer, maar die is verouderd en hij gebruikt hem vooral om informatie op het internet te zoeken of om taken te maken voor school.

Viktor kan het goed vinden met Pieter. Al kan hij niet met Pieter praten over computerspelletjes of over de laatste nieuwe iPhone, Pieter is net zoals hij een grote fan van voetbal en daar praten ze dan ook vaak over.

Op een dag in de grote vakantie fietst Viktor van zijn villa naar het dorp. Daar ziet hij op het dorpspleintje Pieter spelen met een aantal van zijn vrienden. Pieter ziet eruit alsof hij zich geweldig amuseert terwijl hij aan het voetballen is in een gescheurde spijkerbroek en een verschoten T-shirt. Viktor begrijpt het niet goed. Hij snapt niet hoe Pieter zich zo kan amuseren zonder computerspelletjes of iPhone. Zo kan je je toch niet gelukkig voelen? Volgens Viktor moet je minstens een iPhone hebben en computerspelletjes kunnen spelen voordat je echt gelukkig kan zijn. Dat weet toch iedereen. Dus hoe kan Pieter er dan zo gelukkig uitzien?

Viktor kan zijn nieuwsgierigheid niet bedwingen. Hij stapt van zijn fiets en wandelt naar Pieter die even op een bankje aan het uitrusten is nadat hij zojuist twee goals heeft gemaakt. Pieter ziet Viktor aankomen en er verschijnt een glimlach op zijn gezicht. Hij vindt Viktor best een leuke knul, al vindt hij wel dat die nogal overdreven veel belang hecht aan dure spullen. Nadat ze even over de laatste wedstrijd van de Rode Duivels hebben gepraat, vraagt Viktor aan Pieter hoe het mogelijk is dat die zo gelukkig kan zijn zonder iPhone of computerspelletjes. Pieter lacht even en antwoordt dan dat hij al die spullen niet nodig heeft. Viktor trekt een bedenkelijk gezicht. Hoe kan je al die spullen nu niet nodig hebben? Pieter ziet dat Viktor hem niet gelooft. Daarom stelt hij aan Viktor voor om tijdens de grote

vakantie een maand bij hem te komen logeren. Een maand zonder speelkamer, merkkledij en iPhone. Gewoon zien wat de dag brengt en je amuseren met de dingen die je vindt en de mensen die je tegenkomt.

Viktor kijkt Pieter met een bleek gezicht aan. Een maand zonder zijn computerspelletjes, zijn iPhone, zijn iPad ... Een maand zonder al zijn luxe. Nee, dat kan hij niet en hij vertrekt met een droevig gezicht terwijl Pieter alweer met zijn vrienden aan het voetballen is op het plein.

Daisy Peeters – Ramsel

De rijke jongeman

Tamar schudt haar hoofd. Ze staart voor zich uit. Ik weet niet of ze me wel ziet. Haar blauwe ogen zien een andere tijd. Tamar vertelt over haar man.

Het is nu tien jaar geleden. We vierden het feest van de druiven. Volle trossen plukten we van de ranken. Manden vol prachtige donkerblauwe vruchten gooiden we in de stenen persbak. Mijn liefste, Juda van Kanaän, plukte mee.

Vrouwen met hoog opgebonden rokken traden de druiven op blote voeten. Ze stonden tot bijna hun knieën in de rode droesem. Ze dansten. Ze zongen: 'De nieuwe druivenoogst is binnen. Van je hela hola. En de wijn zal zoet zijn.'

Na zijn ontmoeting met Jezus van Nazareth vroeger in datzelfde jaar kwam hij thuis. Zwaarmoediger dan ooit.

'Ik moet alles verkopen en het geld aan de armen geven, maar ik kan het niet, ik kan het niet', zei hij, 'ik kan Jezus niet volgen.'

Hij was altijd al goed voor zijn mensen en voor de seizoenarbeiders. Sinds die ontmoeting met Jezus werd hij als een vader voor hen. Ik heb hem die zotte opdracht van Jezus nooit helemaal uit zijn hoofd kunnen praten. Stel je voor, zeg, ... alles verkopen ... alles weggeven ...

Tamar voelt de lege plek naast haar op de tuinbank. Ze ziet Juda weer staan die dag van de druivenoogst.

Hij lachte om het vrolijke gehuppel van een jonge bok. Het dier keek hem met grote ogen aan.

'Gras genoeg, jongen,' zei Juda, 'ik heb geen lekkers bij me, hoor ...'

'Bèh Bèèèhh', zei de jonge bok.

'Je hebt geluk, jongeman', zei Juda tegen de bok, 'als mijn vader nog leefde werd jij de zondebok ... Kon je met de zonden van ons allemaal in je dooie eentje de woestijn in.'

'Bèèèhh Bèh', zei de bok.

'Dat vind ik ook', zei Juda.

'Zit Juda daar weer? Is het mijn verbeelding? Word ik te oud?', mompelt Tamar. Haar ogen volgen een vlinder. Opgetogen vertelt ze verder.

Juda kwam naar deze bank. Hier zaten we vaak. We genoten van de rust, na het werk, het uitzicht over de olijfgaard, de groene en gele vlaktes tegen de heuvels aan, het uur van de ondergaande zon. Tien jaar geleden nog, ik had me met jasmijn gewassen die middag. Hij streek zacht door mijn haar. Ik streelde zijn gezicht.

Hij zei: 'Ik laat jou voor niemand in de steek.'

Tamar staart naar de ondergaande zon. Zijn er tranen in haar ogen?

Mussen trippelen over de stoep en pikken graankorrels. Tamars stem klinkt helder.

Wat was ik gelukkig. Naast Juda aan tafel. Vrolijke mensen om ons heen. De druiven waren geplukt. In ons huis de geur van kostelijke druiven. Ik proefde de zorg van Juda, de kracht van de regen en van de zon, de warmte van de aarde. De toortsen en de olielampen brandden. Op de lange, brede tafel stonden dampende pannen soep, vers gebakken broden, dadels, olijven, sinaasappels, meloenen en kannen vol fonkelende wijn.

Juda en ik groetten onze gasten. 'Shalom ... Lechaïm ... Op het leven.'

Bijna het hele dorp was op ons feest.

Belastinginspecteur Jochanan deelde onopvallend geld uit aan de bedelaars in ons midden. Juda en ik zagen de verrassing op het gezicht van de blinde, de lamme, de dove. Juda knipoogde naar Jochanan. De eetzaal zat boordevol. Veel mensen hadden meegeholpen met druivenplukken: jongens zonder werk, zwervers zonder huis, meisjes van het bordeel en de verbitterde godloochenaar die alleen nog vloeken kon.

‘Hoe gaat het nu met jou?’ vroeg ik aan Jochanan, de belastinginspecteur: ‘Heb je nog wel geld over om zelf van te leven?’

Juda luisterde met ons mee. De oude Jochanan lachte verlegen. Hij verslikte zich in zijn brood.

Ineens vielen alle gesprekken stil. Tien Romeinse soldaten marcheerden binnen. Ze omsingelden de tafel. Hun blinkende harnassen en glimmende zwaarden weerspiegelden de flakkerende kaarsen en toortsen.

‘Wij zoeken Jochanan, de Tollenaar ... Hij heeft geld van de keizer gestolen’, riep de Romeinse hoofdman.

Jochanan kromp in elkaar.

Kalm stond Juda op. ‘Jullie zoeken mij. Hier ben ik. Ik ben Jochanan de Tollenaar’, zei hij.

‘Meekomen!’ snauwde de hoofdman.

Juda boog zich naar mij. Hij kustte mij. ‘Het komt wel goed’, zei hij.

‘Opschieten’, riep de hoofdman.

Rechttop liep Juda tussen de soldaten naar buiten.

Jochanan de Tollenaar wilde er nog achteraan. Ik hield hem tegen ... ‘Het komt wel goed’, zei ik.

Na een doorwaakte nacht ging ik op weg. Met balsem. Ik was bang dat de Romeinen Juda zouden geselen. In Jeruzalem. Op het plein. Voor het gerechtsgebouw. Vrienden gingen met me mee. Boven de heuvels kwam de zon op.

Gieren cirkelden boven de eenzame weg naar Jeruzalem. Tussen de kale rotsen vond ik Juda. Zijn hart was doorstoken.

Ik schreeuwde: ‘Mijn God, mijn God, waarom?’ De bergen schreeuwden mee in zich verwijderende echo’s.

Ik knielde bij Juda neer.

Ik sloot zijn ogen. Ik kustte hem. Er was een glimlach om zijn lippen.

Tamar maakt haar haren los. Ze is oud geworden. De eerste sterren verschijnen boven de heuvels.

Is Tamar alleen met haar gedachten? Is er toekomst voor haar herinneringen?

Ze ziet de eeuwen voorbijgaan. Priesters en godgeleerden breken bleek brood of delen donkere ronde koekjes. Ze noemen die het lichaam van Christus. Ze schenken goedkope wijn. Ze noemen die het bloed van Jezus. Tamar huivert. Nog steeds ziet ze in dag- en nachtmerries het lichaam en het bloed van Juda voor zich.

Een bok mekkert in de stal. ‘Wees maar stil, jongeman’, zegt ze: ‘Het is goed.’

Ze verlangt naar de man van haar leven. Ze kijkt op naar de sterrenhemel. Is ze niet alleen?

Raakt iemand haar aan? Is het de wind die door haar haren waait? Zijn het Juda’s handen die haar nog strelen? Is het de adem van God in de avondkoelte?

Hans van de Glind – Lelystad (NL.)

Twee mannen

Twee mannen troffen elkaar toevallig tijdens een wandeltocht. Ze besloten om een eindje samen te stappen.

De ene man was arm. Hij woonde in een klein huis, met één enkele boom in de buurt.

De andere man bezat een reusachtige villa, met honderden bomen eromheen.

Dit was echter niet het onderwerp van gesprek. De mannen wandelden in een park, en enkel wat ze bezichtigden, kwam aan bod.

Een tiental bomen in volle bloei trok de aandacht van de arme man. Hij bleef stilstaan, en sprak er zijn bewondering over uit. Hij merkte ook tal van vogels in de bomen, en hij genoot van hun gezang.

De rijke man stapte gewoon door. Hij was thuis veel meer gewend.

Iets verderop voltrok zich hetzelfde scenario, voor een weelderige bloemenweide.

Nog wat verderop lag een vijver. De arme man was één en al oog voor de prachtige zwemvogels, de vissen, het fonteintje. De rijke man bezat dit alles thuis, en stapte onverschillig verder.

's Avonds, bij hun thuiskomst, dachten beide mannen nog even na over de wandeling.

De arme man was vol blijdschap, om wat hij had gezien. Hij voelde een vorm van dankbaarheid, omdat hij al deze prachtige dingen mocht meemaken.

De rijke man keek zelfgenoegzaam naar zijn eigen grote tuin. Hij dacht aan de arme man, die met opwinding de natuur in het park had bewonderd. Hij vond hierin de motivatie om in de toekomst hard te werken, zodat hij met het gespaarde geld zijn tuin nog groter kon maken.

Een jaar later wandelden beide mannen weer in het park. De rijke man was nog rijker geworden; de arme man bleef arm.

Maar eigenlijk was de arme man al die tijd rijk geweest, want hij genoot elke dag opnieuw van de alledaagse dingen. Zonder meer. Zonder de wil te koesteren ze te bezitten.

En eigenlijk was de rijke man armer geworden, want hij legde de lat, om gelukkig te zijn met kleine dingen, steeds maar hoger.

Koen Van der Cruysen – Oostrozebeke

De lachende Jezus

Matteüs vertelt:

Dan kwam er iemand op Hem toe die Hem vroeg: 'Weledele Meester, wat voor edele prestatie moet ik leveren om eeuwig verder te leven?'

Jezus antwoordde: 'Waarom vraag je mij naar edele prestaties? Alleen God is weledel. Maar als je wil verder leven, onderhoud dan de geboden.'

'Welke dan?' zei de man.

Jezus antwoordde: 'Je kent de geboden: je zal niet doden, je zal geen echtbreuk plegen, je zal niet stelen, je zal niet vals getuigen. Eer je vader en je moeder, en bemin je naaste als jezelf.'

De jongeman antwoordde Hem: 'Dat alles heb ik onderhouden sinds mijn jeugd. Wat kan ik nog meer doen?'

Jezus zei: 'Als je perfect wil zijn, ga verkopen wat je bezit en geef het aan de armen, en je zal een schat bezitten in de hemel. En kom dan terug om Mij te volgen.'

Maar toen de man dit hoorde was hij gegriefd. Hij was immers rijk. En hij ging heen.

(Matteüs 19, 16-22)

Religie zonder humor is bittere ernst. Maar dan met de nadruk op bitter. Bitterheid heeft weinig met wijsheid te maken, en weinig met zingeving. Het evangelieverhaal van de rijke jongeling is een voorbeeld van een zot maar wijs verhaal. Een verhaal over zingeving.

Het begint met een ontmoeting en een aanspreking. 'Weledele Meester ...' zegt er iemand. Hij kent Jezus blijkbaar en hij weet dat hij een rabbi, een leraar is. Maar misschien ligt er een zekere ironie in zijn aanspreking 'weledele'. Die term weledel is wel degelijk de betekenis van het Griekse woord *agathos* in deze context. Jezus neemt die aanspreking echter met een vleugje humor op en zegt: 'Niemand is weledel tenzij God.' Hij laat al schalks uitschijnen wat hij verwacht.

Het verhaal kadert in het tweede deel van het evangelie van Matteüs (Mt. 14-25) waarbij het optreden van Jezus uitbreiding neemt, maar waarbij tegelijk de tegenstand groeit. Jezus weet dat hij op de proef gesteld wordt.

Het verhaal gaat duidelijk over een confrontatie met de Wet, zoals vele andere verhalen. Jezus verwijst met een zekere ironie naar de voorschriften van de Wet. Hij heeft de jongeman door en zegt: 'Onderhoud de geboden.' Meer kan de man volgens de Wet niet doen. De Wet is beperkt. De ironie ligt aan Jezus' kant. Hij heeft bovendien nog een sterk argument in petto. De jongeman dringt aan, en Jezus neemt voor de derde keer het woord. En zijn woord is raak: 'Als je perfect wil zijn, ga verkopen wat je bezit en je zal een schat bezitten in de hemel.'

Nu is de man gegriefd, want hij is rijk. De woorden van Jezus kwetsen hem. Hij kan het niet geloven. Verkopen wat hij bezit? De jongeman beseft niet dat hij arm is omdat hij alleen de rijkdom van de Wet aan zijn kant heeft. Met die rijkdom kan hij de rijkdom van God niet binnengaan. In Jezus' antwoord ligt een epifanisch moment, en ligt ook de wijsheid en de charme van dit verhaal.

Het belangrijkste in het leven is genieten van de echte rijkdom van het leven. Dat is hemels. Die andere rijkdom mag je zelfs weggeven. En van een stukje eeuwigheid proeven. Proeven dat je op die manier doorleeft, dat je de tijd doorbreekt. Misschien reikt het verhaal van Marcus veel verder dan het leven hier en nu. Maar we houden het toch wat dichterbij huis.

Jezus weet wat hij zegt. Hij is een weledele meester. Maar de wijsheid is soms hard. Of veeleisend. De man heeft het spijtig genoeg niet zo begrepen. Ook wie materieel rijk is kan het koninkrijk bezitten. Maar de Wet houdt de mens soms af van innerlijke rijkdom, en dus van leven in overvloed. Mooi. Jezus haalt zijn slag thuis. Met het onderhouden van de Wet alleen kan je niet perfect zijn. Het verhaal devalueert het normatieve karakter van de Wet.

De vertelwijze is typisch oosters, met sterke overdrijvingen. Hoewel het verhaal de toehoorders choqueert, is het een geruststellend verhaal. Oosters taalgebruik. Sterk overdrijven om de essentie los te weken. Mensen doen schrikken. Jezus heeft zijn doel bereikt. Zijn woorden bereiken hun effect. Je moet de rijkdom van de Wet overtreffen om eeuwige rijkdom te verwerven.

Eke Veenbrand – Kortrijk

De rijke jongeling

Op een dag stierven twee mensen in een vreselijk auto-ongeluk. De twee mensen waren man en vrouw en waren steenrijk door hun informaticabedrijf. Hun zoon, die net achttien jaar was geworden, erfde al hun bezittingen. Vijf jaar na het ongeval had hij een vrouw en twee kinderen. Al snel had hij alles wat hij wou hebben, uitgezonderd één ding. Sinds de dood van zijn ouders was hij op zoek gegaan naar een manier om eeuwig te kunnen blijven leven. Hij had geruchten gehoord dat er ergens een oude, wijze man was, die mensen een eeuwig leven zou kunnen schenken. Hij liet al zijn bezittingen achter onder toezicht van zijn vrouw en vertrok. Na een lange reis kwam hij eindelijk aan de voet van de berg waar volgens de geruchten de oude, wijze man leefde. In zijn haast merkte hij niet eens de bedelaar op die aan de voet van die berg zat. Hij beklom de berg en op de top stond er een huisje. Hij klopte aan en de wijze man kwam naar buiten.

"Ik heb gehoord dat jij mij het eeuwig leven kan geven", zei de jongeling. De oude wijze man knikte: "Dat kan ik, maar enkel als jij voldoet aan mijn verwachtingen."

"Wat moet ik dan doen?" vroeg de jongeling.

"Je moet je aan alle wetten houden die er in dit land zijn", antwoordde de oude wijze man.

"Dat doe ik al", reageerde de jongeling: "Kan je me dan nu het eeuwig leven geven?"

De oude wijze man schudde zijn hoofd: "Nee, je moet eerst al je bezittingen afstaan. Pas als je dat hebt gedaan, mag je naar me terugkomen. Ik zal ondertussen hier op je wachten."

De jongeling keerde terug naar huis en vertelde zijn vrouw over de wijze oude man.

Zijn vrouw werd kwaad, omdat ze hun bezittingen niet wou afstaan. Na enige tijd discussiëren kon de jongeling zijn vrouw overtuigen door te zeggen dat, eenmaal ze onsterfelijk zouden zijn, ze terug rijkdom konden vergaren. Ze verkochten al hun goederen. Samen ging het gezin op weg naar de wijze oude man, verwachtend dat hij hen allemaal onsterfelijk zou maken. Toen ze aan de voet van de berg kwamen, zagen ze een bedelaar zitten die om een aalmoes smeekte. Hoewel ze al het geld van de verkoop van hun goederen bij zich hadden, gaven ze hem niets. Eenmaal boven op de berg keek de wijze oude man de jongeling en zijn familie verbaasd aan.

"Kan je ons nu het eeuwig leven geven?" vroeg de jongeling.

"Nee," antwoordde de oude wijze man, "je hebt het geld van de verkoop bij je gehouden. Je mag pas terugkomen als je echt al je bezittingen, hebt afgestaan."

De familie ging terug naar beneden en gaf al hun geld aan de bedelaar. De bedelaar bedankte hen en zei tegen hen: "Wees geduldig en dan krijg je bijna alles wat je ooit verloren hebt, terug."

De familie luisterde echter maar half. Ze waren al weer bezig de berg te beklimmen. Eenmaal boven leek de oude wijze man boos toen hij de jongeling terug zag komen met zijn familie: "Ik wil je spreken onder vier ogen."

Ze zonderden zich af van zijn familie.

"Je hebt nog steeds niet gedaan, wat ik van je gevraagd heb", zei de oude wijze man.

"Wat moet ik dan nog doen?" vroeg de jongeling.

"Je moet bereid zijn alles, ook je gezin, te verlaten voor je het eeuwig leven kan ontvangen", legde hij uit. De jongeling keek naar zijn familie en zij zwaaiden naar hem.

"Dat kan ik niet. Ze betekenen te veel voor mij", besloot hij. De oude wijze man schudde het hoofd: "Vertrek dan!"

Onderweg naar de voet van de berg legde de jongeling het zijn vrouw uit en zij werd zo woedend dat ze alles kwijt waren, dat ze haar man achterliet. De jongeling ging alleen verder en toen hij aan de voet van de berg kwam, ging hij op een steen zitten. Opeens herinnerde hij zich wat de bedelaar gezegd had en hij besepte dat de bedelaar gewoon de vorige

persoon geweest moest zijn die geprobeerd had het eeuwig leven te krijgen. Ondertussen schudde de wijze oude man het hoofd: "Voor de rijken is het altijd het moeilijkst om alles af te staan, maar slechts wie al zijn bezittingen, zelfs zijn familie, afstaat omdat ik het zeg, zal het eeuwig leven kunnen bemachtigen."

Aäron Verschoore – Mesen

De schat van eeuwig leven

Ze heette Claudia. Een vrouw met halflang, donker haar, van een stukje in de vijftig. Ergens vertelden haar gelaatstreken nog een vleugje over haar vrijgevochten verleden. Over haar avontuurlijke reizen, haar ongerept proeven van het leven in Zuid-Frankrijk en haar impulsief huwelijk daar met een straatmuzikant. Ver weg van familie die toch nooit naar haar had omgekeken.

Claudia genoot en fladderde van dag tot dag. Tot de eerste zware problemen haar sprookje binnenslopen. Haar schoonvader werd ziek, haar man vond geen werk en verdronk zijn problemen in liters wijn. Het werd thuis een echte hel waaruit Claudia wou ontsnappen ... Dus zocht ze in haar eentje een nieuwe weg.

Later werd ze opnieuw verliefd op een man met een bloeiende krantenwinkel. Ditmaal bouwden ze bewust aan een toekomst. Al duurde die niet lang, want de man kwam om in een tragisch ongeval, met Claudia aan het stuur. Voor de tweede maal stortte haar wereld in. Maar dit maal nog erger, want er was die toekomstdroom waaruit haar geliefde was weggerukt, door haar schuld.

Claudia verging van verdriet. Kinderen had ze niet om zich voor recht te houden. En in de krantenwinkel welde de sombere vraag in haar op voor wie of wat ze nog overeind moest blijven. Want uiteindelijk leeft niemand zomaar op zichzelf en zoekt iedereen iets om voor te leven. Iets waar het hart door gevuld wordt en overloopt in licht dat straalt op het gelaat. Als een schat die gekoesterd wordt in het hart en zodanig blinkt dat de schittering van dit levenslicht merkbaar is in de ogen.

Lichtjes die er al lang niet meer waren bij Claudia. Haar ogen waren dof, omdat de schat in haar hart onvindbaar was onder het stof van schuldgevoel en verdriet.

En zo passeerden de jaren, als een monotone, maar harde overlevingsstrijd. Velen kwamen elke dag hun krant ophalen. Maar er was iemand die meer deed. Ze glimlachte, ze keek, ze luisterde. Ria was een oude vrouw, klein, mager, niet meer goed te been. Claudia begon zich op de duur te verheugen op haar komst, omdat ze warmte bracht, elke keer weer.

“Begin opnieuw”, herhaalde ze. “Doe iets met wat je kreeg in je hart.”

Claudia wist niet hoe en wat, maar toch deed het haar deugd. Want soms haalt de aandacht het van de vrijheid. Soms haalt de ervaring het van het impulsief meegeslingerd worden in emoties. Soms brengen woorden hoop, zonder meer.

De dag dat Ria in een zorgcentrum woonde, was het de beurt aan Claudia. Ze zou Ria niet uit het oog verliezen en ging langs, elke dag, na het sluiten van haar krantenwinkel. Het rusthuis bracht een schok. Zoveel zorgvragende mensen, bijna allemaal wachtend, in het laatste station.

Ria heeft het niet lang meer getrokken. Ze stierf en vroeg Claudia om toch ook even langs haar eenzame buurvrouw te gaan.

En zo gebeurde het mettertijd dat Claudia haar krantenwinkel sloot en dagelijks op bezoek ging, bij de zwaksten eerst.

Of het onwennig of moeilijk was om te praten met iemand die dit leven bijna zou verlaten?

“Nee”, zei Claudia. “Ik praat over hetgeen dat fonkels in de ogen brengt, voor de ene is dat zijn geld, voor de andere is dat zijn gezin, voor nog iemand anders zijn zangtalent of zijn werk. Wie ben ik om te oordelen? Er is de schat die je kreeg bij je geboorte. Er is de schat die je vormde tijdens je leven. Ik baan me, tijdens een gesprek, een weg doorheen hun leven en pik in waar het hart het haalt van het verstand. En zo kan iemand zijn hart aan God geven, met de schat die hij geslepen heeft tijdens zijn leven.”

“En jij?” zou Ria vragen. “Waar is jouw schat?” Claudia zuchtte en glimlachte bij de gedachte.

“Ik wil je bedanken”, lieve Ria, “voor mijn hart dat ik mag wegschenken en voor alle harten

die ik ontmoet doorheen zoveel ogen. Ook mijn ogen fonkelen weer. In de diepte van mijn leven, heb jij de hemel gebracht. Ik probeer dit nu ook voor anderen te doen. Wie zijn hart geeft en de hemel op aarde brengt, voelt God als grootste schat binnenin en weet dat oneindigheid bestaat. Tot ziens, Ria, tot later.”

Veronique Vitulo – Sint-Niklaas

Él te escucha! Hij luistert naar jou!

‘Moeder sprak ooit over haar oom Frans, een jongere broer van mijn grootmoeder. Hij is om politieke redenen naar Spanje getrokken en sindsdien is er nooit nog iets van hem gehoord. Leefde hij nog? Was die man doodarm of steenrijk?’

Nu ontvangt Maggy een overlijdensbericht uit Spanje en dat zij de enige erfgename is van zijn landgoed, waarop een drievoudig woonhuis staat met annex, en van een bedrag van vierhonderdduizend euro. ‘Mag ik U verzoeken U in België in verbinding te stellen met de Spaanse ambassade.’

Bij dezelfde post is er ook een prentkaart van broeder Willem. Rudy was met mij in de leiding bij de scouts, en is broeder Willem geworden in een Franse abdij. Wij houden contact met elkaar. Goede kerel! Op de kaart staat de foto van een granieten blok met een uitgehouwen tekst: ‘Ecoutez-le! Il vous écoute.’

Op de ambassade raadt men ons aan ons zo vlug mogelijk ter plekke op de hoogte te stellen van de juiste stand van zaken. ‘De advocaat van de gemeente zal jullie ontvangen.’

In Almamira brengt hij ons naar het ‘domein’. We maken kennis met de huurders. Wij verblijven in de kleinere aanbouw waar oom Frans woonde tot hij overleden is. We lopen even door de kamers. Op een kastje ligt een Spaanse versie van de Navolging van Christus. Op de allereerste, onbedrukte bladzijde, leest Maggy: ‘Escúchalo! Él te escucha.’ Zij komt mij te hulp: ‘Luister naar hem! Hij luistert naar jou’, de tekst op de kaart van broeder Willem.

Op onze thuisreis passeren we graag even langs Lourdes. Op weg naar de grot kruisen we een groep Italiaanse bedevaarders Zij dragen een spandoek mee. Maggy vestigt mijn aandacht op de tekst: ‘Ascoltatelo, egli ti ascolta!’

Die woorden achtervolgen ons! Ze maken mij onrustig.

We rijden ook langs bij broeder Willem. Wij vertellen ons bijzondere verhaal. De stille en aandachtige blik van Willem leidt ons naar een diepgaand gesprek. Willem haalt van onder zijn pij een beduimd Bijbeltje tevoorschijn. Hij leest voor: ‘Als u onverdeeld goed wilt zijn, ga dan uw bezit verkopen en geef het aan de armen, en u zult een schat hebben in de hemel. Kom dan terug om Mij te volgen.’

“Het gaat hier over roeping”, zegt Willem. “En roeping is een uitnodiging, geen bevel. Wat doen jullie met de uitnodiging?” Ik ben niet helemaal mee. Ik vraag om uitleg. Willem antwoordt niet meteen.

Maggy’s aandacht gaat naar een tekst in kaligrafie aan de muur van de spreekplaats. Beeldt zij zich dit in of is het echt? In vier talen: ‘Ecoutez-le! Il vous écoute’; ‘Escúchalo! Él te escucha.’; ‘Ascoltatelo! Egli ti ascolta.’; ‘Ipsum audite! Audit vos’. De blikken van de twee mannen gaan dezelfde richting uit. “Staat daar de uitleg waarom je vroeg, Dirk?”

Ik kijk hulpbehoevend naar Maggy. Ik weet met dit soort toestanden geen raad. Haar woorden afwegend, zegt Maggy, traag en toch niet aarzelend: “Pas nu zie ik de boodschap, een duidelijk programma. ‘Luister naar Hem’, met een hoofdletter. Ik zal het immense bedrag van de erfenis schenken aan Broederlijk Delen en aan Vredeseilanden, omdat zij plaatselijke ontwikkelingsinitiatieven ondersteunen waar ik volkomen achtersta. Op de laatste gezinsgroep hebben we gesproken over de nieuwe trend tot samen bouwen, samen wonen vanuit ecologisch, economisch en sociaal standpunt. We zagen nog niet dat daar ook

een evangelische kant aan zit. Wij kunnen in alle vrijheid uitzoeken hoe wij, gastvrij en dienstbaar, gebruik maken van de ruime woongelegenheden in Almamira. Dat vinden we zelf wel uit. Onze weg mag vandaag elders lopen dan die van Jezus toen, maar we lopen wel dezelfde richting uit. *Hij luistert immers naar ons.*” Het wordt weer stil. We kijken samen naar de kalligrafische tekst. Ik ken mijn vrouw. Ik houd van haar. Maar zo heb ik haar nog niet meegemaakt. Er flitsen door mijn hoofd een paar vaag bekende namen uit de Schrift: Judith, Debora, ook Maria.

“Maggy, ik ben fier op je.” Onze handen en onze monden zoeken en vinden elkaar.

Jan Wuyts – Bijgem